

територіального устрою України» вже пройшов необхідні процедури та готовий до прийняття та розгляду у Верховній Раді. В рамках чинної Конституції Він визначає засади, на яких має ґрунтуватися адміністративно-територіальний устрій України, види населених пунктів, систему адміністративно-територіальних одиниць, повноваження органів державної влади та органів місцевого самоврядування з питань адміністративно-територіального устрою, порядок утворення, ліквідації, встановлення і зміни меж адмінтеродиниць та населених пунктів, ведення Державного реєстру адміністративно-територіальних одиниць та населених пунктів України [1].

Також, важливою перешкодою на шляху успішної реформи децентралізації стає недостатність інституційної спроможності суб'єктів децентралізації, а саме об'єднаних територіальних громад. Через це Указом Президента України «Про першочергові заходи розвитку місцевого самоврядування в Україні на 2017 рік» підвищення інституційної спроможності місцевого самоврядування визначено одним із пріоритетів розвитку держави на 2017 рік. Також підвищенням інституційної спроможності ОТГ займаються й міжнародні донори. Основним інструментом тут виступає програма співпраці щодо підвищення інституційної спроможності громад U-LEAD.

Програма «U-LEAD» має на меті створення багаторівневої системи управління, яка була би прозорою, підзвітною та здатною швидко та ефективно реагувати на потреби громадян. Це включає дві основні цілі:

1. Посилення спроможностей ключових суб'єктів на національному, регіональному та місцевому рівнях з метою впровадження реформ регіональної політики та децентралізації (GIZ). Це включає в себе вертикальну та горизонтальну координацію та розвиток спроможності на всіх рівнях управління по всій Україні.

2. Розширення прав і можливостей об'єднаних громад з метою надання високоякісних послуг громадянам, що робить внесок у реформу децентралізації, яка триває в Україні (Sida). Для цього Sida уклала субконтракти зі Шведською асоціацією місцевих властей та регіонів, щоб підтримати до 600 центрів надання адміністративних послуг, які відповідають очікуванням громадян, та з Естонською академією електронного врядування, щоб розробити IT-рішення, які забезпечують надання відповідних послуг [2].

Підсумовуючи вищевикладене, підкреслимо, що третій період сучасної регіональної політики в Україні ще не закінчений. Уряду, громадам та суспільству необхідно вирішити низку важливих питань щодо співпраці між громадами та урядом, створення дієвої системи моніторингу суспільної думки, вирішення питання кадрового забезпечення ОТГ та їх фінансової незалежності. Однак загалом даний процес позитивно відображається на суспільно-політичному житті українського суспільства.

1. Проект Закону про засади адміністративно-територіального устрою України. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=63508.

2. Карта донорів децентралізації. – Режим доступу: <http://donors.decentralization.gov.ua/project/u-lead>.

Світлана МАЛОНОГА

завідуюча єдиною оперативно-диспетчерською службою допомоги і медицини катастроф Комунального підприємства «Одеський обласний центр екстреної медичної допомоги і медицини катастроф»

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФОРМУВАННЯ ЄДИНОЇ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАТИВНОЇ СИСТЕМИ ЕКСТРЕНОЇ МЕДИЦИНИ

Одним з пріоритетів діяльності будь-якої соціально орієнтованої держави, статусу якої прагне набути Україна, є ефективний розвиток системи життєзабезпечення громадян країни, складовою якого є досягнення балансу між потребами громадян в якісних і доступних медичних послугах та можливостями щодо їх забезпечення.

Відповідно до Концепції Загальнодержавної програми «Здоров'я – 2020: український вимір», затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 31.10.2011 р. № 1164-р, підготовлені накази МОЗ України від 01.08.2011р. № 454 «Про затвердження Концепції управління якістю медичної допомоги у галузі охорони здоров'я в Україні на період до 2020 року» та від 19.09.2011р. № 597 «Про затвердження Галузевої програми стандартизації медичної допомоги на період до 2020 року» з метою удосконалення і подальшого розвитку системи управління якістю медичної допомоги, запровадження у вітчизняну систему охорони здоров'я сучасних механізмів забезпечення якості медичної допомоги.

Як зазначається в Маніфесті Європейської асоціації екстреної медичної допомоги, «Вчасно та добре організована допомога знижує летальність, тривалість та важкість раптових захворювань і травм, зменшує страждання пацієнтів» [3]. Отже, екстрена медична допомога за найвищими стандартами має бути доступною для кожної людини за необхідністю у будь-який час. Як показує європейський досвід [7; 8], організація інформаційної взаємодії усіх структурних елементів і служб системи екстреної медичної допомоги багато в чому залежить від наявності необхідного для цього правового поля.

Саме тому сьогодні в Україні виникла нагальна потреба пошуку і науково-методичного обґрунтування унормування відповідних механізмів формування інформаційної інфраструктури екстреної медицини України,

побудованої на використанні сучасних цифрових технологій і комунікацій та європейських стандартів.

Діяльність екстреної медичної допомоги України впродовж останніх років регламентувалася лише низкою відомчих нормативних актів, а саме: наказом Міністерства охорони здоров'я України «Про організацію навчання окремих категорій немедичних працівників навичкам надання першої невідкладної медичної допомоги» від 2 березня 2009 р. № 132, наказом Міністерства охорони здоров'я України «Про удосконалення підготовки та підвищення кваліфікації медичних працівників з надання екстреної та невідкладної медичної допомоги» від 28 квітня 2009 р. № 283, наказом Міністерства охорони здоров'я України «Про єдину систему надання екстреної медичної допомоги» від 1 червня 2009 р. № 370 тощо, і лише в липні 2012 р. прийнято Закон України «Про екстрену медичну допомогу», що набрав чинності з 1 січня 2013 р. Після вступу в дію цього Закону служба екстреної медичної допомоги України зазнала докорінних революційних змін. Головним завданням реорганізації було наближення якісної невідкладної та екстреної медичної допомоги до населення, а також швидкий приїзд до хворих (потерпілих). У всіх областях створено Центри екстреної медичної допомоги та медицини катастроф (протягом 2013 – 2016 рр. створено 24 центри в усіх областях України).

При формуванні інформаційно-комунікаційної інфраструктури екстреної медичної допомоги (ІКІ ЕМД) слід враховувати, що вона є складовою національної інформаційно-комунікаційної інфраструктури (НІКІ) [6], від нормативно-правового урегулювання якої залежить надійність функціонування усіх її складових.

Проте, на сьогодні ІКІ ЕМД, не тільки не визначена де-юре, але не існує де-факто, оскільки наявність єдиного телефонного каналу зв'язку в системі ЕМД не може відображати її потенційно необхідну інфраструктуру, складові якої розвиваються за відомчими програмами, безсистемно, не взаємопов'язано, створюючи чимало проблем для взаємодії технічних та технологічних компонент ЕМД.

Водночас, нормативно-правова база, якою урегульовано систему екстреної медичної допомоги України, усе ще потребує суттєвого удосконалення й адаптації до сучасних європейських стандартів. Наразі, нормативно-правова система не в повному обсязі відповідає сучасним умовам і гальмує необхідні зміни в організації надання екстреної медичної допомоги. Одночасно виникає потреба в єдиному підході до оцінки якості надання швидкої та невідкладної медичної допомоги, необхідності напрацювання єдиних технологічних вимог, протоколів, стандартів надання екстреної медичної допомоги.

Проте, як показує практика надання ЕМД, існують не тільки технологічні та комунікаційні проблеми, а й проблеми організаційного характеру, які стосуються формування за екстреним викликом групи

бригади профільних фахівців, що мають бути залучені у разі виникнення конкретної екстреної ситуації, яка потребує, наприклад, участі не лише медиків, а й пожежників, чи то поліції або аеромобільної служби.

У даному випадку, на нашу думку, на підставі використання класифікаційних ознак екстрених ситуацій [4] доцільною може стати розробка Єдиного класифікатора екстрених ситуацій (СКЕС), в якому би описувались та кодифікувались різні екстрені ситуації і вказувались групи фахівців та необхідне обладнання, що мають бути залучені і використані у конкретній ситуації. Це дозволить значно скоротити час на «обдзвони» суміжних служб, залучення яких необхідне у ситуації, що склалась та, що основне, формувати групу по ліквідації надзвичайної ситуації і наданні екстреної допомоги, наприклад, як з числа пожежників – для спасіння людей, яким загрожує небезпека від пожежі, так і медиків – для надання екстреної медичної допомоги постраждалим від пожежі.

Окремі питання нормативно-правового забезпечення інформаційної складової екстреної медичної допомоги висвітлювались в працях вітчизняних дослідників [1; 2; 5], напрацювання яких становлять лише незначну частину наявних у даному напрямі питань, але, в той же час, спрямовують науковий дискурс у важливому для розвитку екстреної медицини напрямі – розробці правового забезпечення інформаційної взаємодії в системі екстреної медичної допомоги та відкривають простір для подальших теоретичних і практичних досліджень, аналізу й удосконалення розвитку екстреної медичної допомоги в нашій державі.

Список використаної літератури

1. Екстрена медична допомога (нормативно-правові документи): довідник. / За ред. В. Д. Юрченка // Міжрегіональний видавничий центр «Медінформ». – К., 2014. – 275с.
2. Законодавча база екстреної медичної допомоги та її комплементарія в нормативно-правову систему України, країн СНД та Євросоюзу / М. М. Михайловський, О. О. Мостіпан, К. П. Трофімова // Мат. наук.-практ. конф. «Актуальні питання екстреної медичної допомоги та медицини катастроф» (13 лип. 2011р.). – Кам'янець-Подільський, 2011. – С. 6 – 7.
3. Маніфест Європейської Асоціації Екстреної медичної допомоги. – Режим доступу: <http://www.urg.org.ua/>.
4. Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 06.08.2018 № 65 «Про затвердження Класифікаційних ознак надзвичайних ситуацій». – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0969-18#n7>.
5. Організація роботи інформаційно аналітичної системи МОЗ України з питань надзвичайних ситуацій. Практ. пос. / під заг. ред. В. О. Волошина // МОЗ України, УНПЦ ЕМД та МК, КМАПО ім. П. Л. Шупика. – К., 2002. – 102 с.
6. На стратегічних напрямках розвитку інфокомунікацій, «Урядовий

кур'єр» від 06.06.2015 р. № 100. – Режим доступу: <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/na-strategichnih-napryamah-rozvitku-infokomunikaci/>.

7. The Good Practic. – [Електронний ресурс]. – 2009. – Режим доступу: <http://www.nhs.uk/servicedirectories/pages/gr.aspx?pid=1152b289-3249-4f06-b211-9ee35e53a33e>.

8. European society for Emergency Medicine EUSEM. Policystatements. – Access mode: <http://www.eusem.org>.

Анатолій МИКОЛАСЦЬ

*к.держ.упр., доцент кафедри публічного
адміністрування Міжрегіональної
академії управління персоналом*

ПРАВОВІ МЕХАНІЗМИ ОРГАНІЗАЦІЇ СПІВПРАЦІ ГРОМАДСЬКИХ ОБ'ЄДНАНЬ В СИСТЕМІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

Статтею 2 Закону України «Про громадські об'єднання» передбачено, що його дія не поширюється на суспільні відносини у сфері утворення, ресстрації, діяльності та припинення: політичних партій; релігійних організацій; підприємницьких товариств, що утворюються актами органів державної влади, інших державних органів, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування; асоціацій органів місцевого самоврядування та їх добровільних об'єднань; саморегулювальних організацій, організацій, які здійснюють професійне самоврядування; підприємницьких товариств (які не є громадськими об'єднаннями), утворених на підставі інших законів [1]. Обмеження щодо утворення і діяльності громадських об'єднань передбачені статтею 3 Закону.

В даний час регіональні і місцеві органи влади намагаються чинити більший сприяння розвитку неприбуткового сектора, але низька ефективність управлінських механізмів, слабкість ресурсної бази далеко не завжди сприяють цьому [2, с. 231].

Громадські об'єднання існують в різних організаційно-правових формах: споживчий кооператив, громадська або релігійна організація (об'єднання), фонд, установа, автономна неприбуткова організація та ін. [3]. В свою чергу, установи можуть бути державними та приватними. Поширення громадських об'єднань в системі неприбуткових організацій – це об'єктивно необхідна тенденція, яка з кожним роком набуває все більшого розвитку. Особливо помітне зростання цих організацій в соціальній сфері, благодійної діяльності.

Всі основні юридичні норми, що стосуються неприбуткових організацій, зафіксовані в Господарському кодексі України, стаття 112. Підприємства об'єднань громадян, релігійних організацій. Механізми

участі громадськості у виробленні державної політики, ухваленні управлінських рішень виписано у постанові Кабінету Міністрів України «Деякі питання щодо забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики» від 15.10.2004 р., Концепції сприяння органами виконавчої влади розвитку громадянського суспільства, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 28.05.2008 р., розпорядженні Кабінету Міністрів України від 17.07.2009 р. «Про внесення змін до Концепції сприяння органами виконавчої влади розвитку громадянського суспільства», постановах Кабінету Міністрів України «Про додаткові заходи щодо забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики» від 26.11.2009 р., «Про затвердження порядку залучення громадян до формування та реалізації державної політики» від 06.01.2010 р. замість постанов, що втратили чинність, була прийнята постанова Кабінету Міністрів України «Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики» від 03.11.2010 р. Громадські організації створюються для досягнення соціальних, благодійних, культурних, освітніх, наукових і управлінських цілей, для охорони здоров'я громадян, задоволення духовних та інших нематеріальних потреб громадян, захисту прав, законних інтересів громадян і організацій, вирішення спорів і конфліктів, надання юридичної допомоги, а також в інших цілях, спрямованих на досягнення суспільної користі [4].

Правова форма організації характеризує, перш за все, специфіку майнових відносин між організацією і її засновниками, але до уваги беруться й інші обставини, а саме конкретні цілі і зміст діяльності.

Громадська організація – це громадське об'єднання, засновниками та членами (учасниками) якого є фізичні особи.

Громадська спілка – це громадське об'єднання, засновниками якого є юридичні особи приватного права, а членами (учасниками) можуть бути юридичні особи приватного права та фізичні особи.

З точки зору майнових правовідносин, є багато спільного між фондом і громадськими організаціями. Але створюється з метою надання послуг у соціальній сфері.

Неприбуткове партнерство – це організації, створювані для надання сприяння і допомоги її членам в досягненні неприбуткових цілей, причому при виході члена з партнерства або ліквідації таких організацій колишній член може отримати частину майна установи – це організація, створена власником для здійснення управлінських, соціально-культурних і інших функцій неприбуткового характеру.

Об'єднання юридичних осіб (асоціації та спілки) є неприбутковими організаціями, мета діяльності яких визначена як координація підприємницької та іншої діяльності, а також представлення та захист загальних майнових інтересів їх учасників. В асоціації (союзи) можуть входити як комерційні, так і неприбуткові організації. Всі члени асоціацій